

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM
A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Zápis z dvanáctého zasedání Rady pro reformu vysokoškolského vzdělávání

25. března 2011

Místo a datum konání: Praha, MŠMT, Velký zrcadlový sál
Karmelitská 7, Praha 1, 14:00 – 16:00 hodin

Přítomni: prof. Ing. Rudolf Haňka, PhD., FEng. (předseda), doc., prof. PhDr. Petr Fiala, PhD., LL.M., prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, prof. Ing. Jiří Málek, DrSc., Doc. Dr. Ing. Vladimír Kebo, Ing. Zbyněk Frolík

Omluveni: prof. Jan Švejnar, PhD, prof. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc., RNDr. Zdeněk Somr, prof. Ing. Jan Hálek, CSc., prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, Ing. Jiří Rusnok

Hosté: JUDr. Jana Škeříková, Kateřina Savičová

78. Zápis z 10. zasedání dne 28.1.2011

Zápis z 1.3.2011 byl schválen s drobným dodatkem na straně 5:

Prof. Hálek doporučuje vyplácet finanční podporu studentům pocházejících z rodin s nízkými příjmy nikoliv prostřednictvím vysokých škol, ale prostřednictvím JVM.

79. Přehled dosavadní činnosti Rady

Rada vzala na vědomí aktualizovaný přehled činnosti.

80. Zpráva o pokroku s IPn Reforma terciárního vzdělávání

Ředitelka odboru 34, JUDr. Škeříková, podala podrobnou zprávu o práci všech sedmi projektů (viz příloha k zápisu), která Rada vzala na vědomí. Pokud se týká projektu o Podpoře technických a přírodovědných oborů (PTPO) Rada podotkla, že chybí propagace oboru matematiky, která je pravděpodobně způsobena nedostatkem a vzděláváním kvalitních pedagogů. V diskusi bylo zdůrazněno, že vhodnou motivací mohou být osobní příklady a navrhl organizovat setkání

s úspěšnými a nadšenými odborníky z technických a přírodovědných oborů, například i formou diskusí na druhém kanálu ČT.

Rada se poté zaměřila na detailní aspekty přípravy věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání a vzala na vědomí, že ČKR a RVŠ vytvořily společnou pracovní skupinu, jejíž práce právě probíhá. Závěry této pracovní skupiny budou shrnuty a poté k nim na oficiální úrovni budou předloženy připomínky.

Doc. Kebo upozornil, že v rámci RVŠ se vede hodně diskusí o postavení akademického senátu vysokých škol. Jedno z témat těchto diskusí bylo, zdali fakt, že 1/3 akademického senátu budou profesori a docenti, jejichž jmenování údajně probíhá pod patronací děkanů, nesníží oponentní schopnost AS. Většina členů Rady s tímto názorem nesouhlasila a naopak bylo zdůrazněno, že posílení role profesorů a docentů by mělo zvýšit oponentní roli senátu.

Je téměř jisté, že kritické připomínky budou vzneseny téměř ke všem bodů věcného záměru a nebude snadné dosáhnout konsenzu.

81. Zásady a pravidla financování veřejných vysokých škol pro rok 2012 a další

Rada obdržela k vyjádření *Zásady a pravidla financování veřejných vysokých škol pro rok 2012 a další*. V obsáhlé diskuzi bylo poukázáno na to, že Zásady navazují na dokumenty upravující pravidla financování VVŠ pro předchozí roky a dále implementuje omezení kvantitativního rozvoje vysokých škol, včetně nastavení parametrů orientovaných na některá kvalitativní kritéria činnosti VVŠ.

Prof. Lábus podotkl, že je nutné si nejdříve položit otázku kam, až je dobré jít v rámci určování a hodnocení škol. Používají se velice složité algoritmy a podle jeho názoru systém ztrácí přehlednost a cíle, které jsou sledovány. Bude nutné zavést mnoho výjimek, např. to, že systém neumožňuje financování uměleckých vysokých škol. Jeho názor je, že by bylo lepší vrátit se k té původní jednoduché verzi, jež byla všem srozumitelná.

Doc. Kebo souhlasil s prof. Lábusem. Zbytečná složitost zavádění nových koeficientů podstatně zhorší jakoukoliv transparentnost. I když je známo proč byly zavedeny, není jasné, jaký vliv budou mít na výsledek. Rada souhlasila, že tento přístup je příliš složitý, netransparentní a zmatený.

Prof. Málek poukázal na to, že používání výstupů z projektu SCImago může přinášet obtíže. Je známo, že databáze SCOPUS, na kterou tento projekt navazuje, může vykazovat velkou chybovost v propojení publikovaných prací se správnými afilacemi autorů. Prof. Haňka upozornil na to, že SCOPUS je zaměřen na publikace ve španělštině a z jihoamerického kontinentu, což není velmi relevantní pro Českou republiku.

Rovněž bylo zdůrazněno, že student, který nepokračuje po ukončení bakalářského studia ještě nemusí být dobře uplatnitelný na pracovním trhu. Bonifikace nepokračujících bakalářů může tak vést k umělému zhodnocování podprůměrných absolventů.

Rada v závěru konstatovala, že *Zásady* představují posun správným směrem, avšak způsob nastavení různých parametrů, jejich poměrně nepřehledná struktura a vzájemné působení budou značně komplikovat strategické řízení vysokých škol. Navržená kritéria jsou velmi komplikovaná a vzhledem k navrženým hodnotícím postupům mohou v některých případech vést k problémům.

82. Akreditace a hodnocení kvality

Profesor Haňka uvedl diskuzi konstatováním, že ve většině evropských zemí existují dvě nezávislé organizace, jedna pro akreditaci ať již vysokoškolských institucí či programů a jedna pro hodnocení jejich kvality. ČR je jednou z mála zemí, které mají pouze akreditační komisi. V tomto směru věcný záměr zákona o terciárním vzdělávání jde správným směrem, když zdůrazňuje nutnost periodického hodnocení kvality a to jak vnitřním procesem vysoké školy samé tak celostátní externí organizací zajišťující kvalitu vysokého školství.

Prof. Lábus podotkl, že věcný systém náročného hodnocení a sebehodnocení je plýtvání energií a toho hodnocení by mělo mít rozumný rozměr. Rada s tímto názorem souhlasila a zdůraznila, že proces hodnocení by pro vysokou školu nemělo být středové téma a nemělo by se stát byrokratickou záležitostí, která zbytečně zatěžuje celý systém.

Ing. Frolík řekl, že to dokonce musí fungovat jako tvrdý nástroj, který donutí instituci a její zaměstnance k dosahování lepších výsledků na základě sebehodnocení a sebezpoznání.

Prof. Lábus připomněl, že akreditační systém měl i své klady. Nastavuje omezení pro vstup dalších škol a oborů. Prof. Fiala vysvětlil, že když se tento systém zaváděl, neexistovala žádná regulace, která funguje v jiných zemích. Bylo zde relativně nízké procento lidí s vysokoškolským vzděláním a stát byl připraven platit nárůst studentů. Školy začaly zavádět nové obory. Funkce Akreditační komise byla toto regulovat. Vzniku nových vysokých škola se však zabránit nepodařilo.

Prof. Málek souhlasil s prof. Fialou a podotkl, že tím, že stát finančně hodnotil různé obory různě, byl způsoben přetlak zájmu. Také nebyla splněna podmínka personální garance jednotlivých oborů a dlouho trvalo, než vznikl registr učitelů.

Rada souhlasila s názory vznesenými v diskuzi a konstatovala, že návrh k akreditacím ve věcném záměru zákona je krok správným směrem. Současný systém je nevyvážený a opakované neakreditování jednotlivých programů je nejen ztráta času, ale také zbytečná administrativní zátěž ať již pro Akreditační komisi samotnou či pro jednotlivé vysoké školy. Zjednodušení institucionální akreditace je vítaný krok a systém vnitřního hodnocení kvality může fungovat jako hnací motor pro sebe evaluaci, která je cenná.

83. Diskuse nad veřejnou podporou věcného záměru zákona

Rada se dále vrátila k otázce kritických připomínek k věcnému záměru zákona a k nutnosti tento věcný záměr veřejně podpořit.

Rada konstatovala, že se jedná o mimořádně citlivý typ reformy, jíž se nedá dosáhnout debatami a pro kterou je otevřená podpora politických vůdců nezbytná. Je také nutné zapojit osoby (např. se zahraniční působností), kteří mají vliv na společnost a o jejichž názoru se nediskutuje. Je nutné společnosti téma vysvětlit a pak je neustále připomínat. Přední politici musí jasně formulovat své cíle a také za nimi jít.

Pí. Savičová z odboru vnějších vztahů a komunikace dodala, že ministerstvo si je vědomo toho, že tato reforma je velice citlivá a proto chtělo dát dostatečný prostor na připomínky. Nicméně po ukončení připomínkového řízení už se dál diskutovat nebude. Prof. Lábus souhlasil a dodal, že navíc osvětou by se mohly ostroihat hrany tam, kde jsou zbytečné.

Profesor Haňka doporučil se zamyslet nad tím kdo jsou cílové skupiny, kterým je nutné podstatu věcného záměru detailně vysvětlit a navrhl, že by zástupci těchto skupiny mohly být pozvány do Otázek Václava Moravce.

V závěru diskuze Rada konstatovala, že česká politická kultura je málo ideová a proto se lidé špatně přesvědčují. Většinou jednají dle svého vlastního zájmu a ne podle zájmu společnosti. V současné diskusi, která sama o sobě je zatím velmi malá, chybí myšlenkoví vůdci a příliš se naslouchá roztržitým hlasům zastupujícím často osobní zájmy. Diskutovalo se už dost, je čas aby se k věcnému záměru přihlásil nejen ministr, ale také premiér.

84. Datum příští schůze

Další zasedání Rady se bude konat v pátek 20. května 2011 ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT od 10:00 hodin.